

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ГРАМАТИЧНІ ЧИТАННЯ – XII

Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції
11–12 травня 2023 року

Вінниця
«ТВОРИ»
2023

УДК 81'36(063)

Г 76

*Затверджено до друку Вченою радою
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 7 від 28 квітня 2023 р.).*

Редакційна колегія: *Анатолій Загнітко*, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (науковий редактор); *Алла Архангельська*, доктор філологічних наук, професор; *Олена Важеніна*, кандидат філологічних наук, доцент; *Ірина Гарбера*, кандидат філологічних наук, доцент; *Віра Калініченко*, кандидат філологічних наук, доцент; *Людмила Коваль*, доктор філологічних наук, професор; *Елла Кравченко*, доктор філологічних наук, доцент; *Тетяна Космеда*, доктор філологічних наук, професор; *Людмила Попович*, доктор філологічних наук, професор; *Ганна Ситар*, доктор філологічних наук, доцент; *Володимир Широков*, доктор технічних наук, професор, академік НАН України; *Юлія Бевз*, асистент (відповідальний секретар).

Г 76 Граматичні читання – XII: Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції 11–12 травня 2023 року / Донецький нац. ун-т імені Василя Стуса; наук. ред. А. Загнітко. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 128 с.

ISBN 978-617-552-360-5

Розглянуто актуальні проблеми морфологічних і синтаксичних категорій, встановлено особливості семантики фразеологічних і лексичних одиниць, висвітлено напрями та методи прикладних лінгвістичних досліджень, з'ясовано напрями комунікативного аналізу мовних одиниць, простежено особливості лінгвоперсоналогічних практик у різних дискурсах, кваліфіковано лінгвістику брехні, структуру, статус різних концептів зі з'ясуванням їхнього основного і/чи неосновного функціонування.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

УДК 81'36(063)

ISBN 978-617-552-360-5

© Донецький національний університет
імені Василя Стуса, 2023

© Автори матеріалів, 2023

ЗМІСТ

Андрущенко Вікторія

Літературний текст в аспекті його комунікативної організації:
теоретичний огляд 5

Антонюк Олена

Мовні анормативи
В текстах юридичного характеру 11

Білоконенко Людмила

Зміни в конфліктній комунікації під впливом месенджерів..... 15

Барановська Лідія

Відмінність граматичного роду іменників у вивченні
польської мови 21

Бойко Тетяна

Аксіологічні виміри художніх концептів *життя* і *смерть*
в оповіданні В. Винниченка «Дрібниця» 26

Важеніна Олена

Евристичний потенціал фразеологічної інверсії
у художньо-химерному дискурсі..... 31

Гарбера Ірина

Фразеологічні одиниці як маркери конфліктної комунікації
(на матеріалі віртуального дискурсу)..... 36

Джеріх Олена

Компонентний аналіз як засіб виявлення змісту концептів DEATH,
TOD та СМЕРТЬ..... 40

Домрачева Ірина

Особливості гумористичного дискурсу українців..... 43

Дорошенко Олена

Лінгвістичний аналіз риторики тиранів-вождів..... 47

Загнітко Анатолій

Сполучникова парадигмальність: позиційність, структурність
і функційність 51

Калініченко Віра

Лінгвістика брехні (ментіологія): основні комунікативні технології
моделювання неправди 58

Коваль Людмила

Лінгвопрагматичні витoki езотеричної лінгвістики 63

Ковтун Оксана

Неологізми в системі оцінних агентивних імен: метаморфози лексичного і граматичного значення..... 65

Колонюк Сергій

Підходи до визначення класифікації паремійних одиниць 69

Кондратенко Наталія

Тлумачення прийменника *за* в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі 71

Костриба Ольга

Мотивувальна спроможність моносемантичних нумеративів у статусі вершин словотвірних гнізд: дивергенція сем та їхнє згасання..... 77

Кучмак Катерина

До проблеми відмінювання українських власних назв водних об'єктів жіночого роду першої відміни м'якої групи..... 82

Митько Неля

Рекомендаційно-консультаційні матеріали до самостійного засвоєння здобувачами теми «іменник» 85

Папіш Віталія

Українська психолінгвістика: концепція теорії лінгвопсихоакцентуації..... 89

Pavlova Anna

Usuelle vs okkasionelle Substantivierungen von Adjektiven und Partizipien im Deutschen und im Russischen..... 93

Половинко Олена

Граматичні особливості вживання орудного порівняльного..... 100

Reuther Tilmann

On the grammatical description of Surzhyk: the case of syntagmas 106

Романченко Алла

Повноголосні форми української мови: розвиток і система споріднених слів 108

Сокіл Богдан

Дискусія між наддніпрянцями та наддністрянцями про шляхи розвитку української літературної мови..... 114

Чжан Менвей

Синтаксичні особливості слоганів у текстах освітньої реклами..... 117

Відомості про авторів 123